

Koncepcja radości na podstawie wybranych tekstów św. Tomasza z Akwinu

Teksty źródłowe

- III księga Komentarza do Sentencji Piotra Lombarda
- 25. i 26. kwestia „Kwestii dyskutowanych o prawdzie”
- ST I-IIae, q. 22-48 – „Traktat o uczuciach”

Opracowania

- H. Benz, *Lust (delectatio) und Freude (gaudium) bei Thomas von Aquin*
- A. Brungs, *Die Passiones animae*
- A. Brungs, *Metaphysik der Sinnlichkeit*
- T. Dubay, *An investigation into Thomistic Concept of Pleasure*
- P.J. Jacob, *Passiones*
- M. Meier, *Die Lehre des Thomas von Aquino de Passonibus Animae in quellenanalytischer Darstellung*
- D. Radziszewska- Szczepaniak, *Podstawy koncepcji sublimacji uczuć u św. Tomasza z Akwinu*
- H. J. Siebert, *Freude und Trauer bei Thomas von Aquin*

Definicja uczucia

ST I-IIae q. 22 a. 3 resp.

Uczucie jest poruszeniem zmysłowej władzy dążeńiowej na skutek wyobrażenia lub domniemania dobra lub zła zachodzącym w nierozumnej części duszy człowieka.

/Passio est motus appetitivae virtutis sensibilis in imaginatione boni vel mali. Et aliter, passio est motus irrationalis animae per suspicionem boni vel mali./

Passio

- *communiter – omne recipere est pati*
- *proprie – receptio cum alterius abiectio*
- *proprissime – transmutatio in deterius*

Simplex actus voluntatis

- ST I-IIae, q. 22 a. 3 ad. 3.

Miłość, radość i im podobne, przypisywane Bogu, lub aniołom, czy ludziom w odniesieniu do ich pożądanego umysłowego stanowią proste akty woli, mające efekt podobny do skutku uczucia, jednak nie są uczuciami.

Amor et gaudium et alia huiusmodi, cum attribuuntur Deo vel Angelis, aut hominibus secundum appetitum intellectivum, significant simplicem actum voluntatis cum similitudine effectus, absque passione

Przyjemność jako akt *vis appetitivae*

Przyjemność jest swego rodzaju poruszeniem duszy i całkowitym, dostrzegalnym uspokojeniem oraz powrotem do naturalnego stanu początkowego.

Delectatio est quidam motus animae, et constitutio simul tota et sensibilis in naturam existentem.

Porównanie przyjemności zmysłowych i duchowych

- ***secundum se et simpliciter***

1. *magis dilecta*

2. *magis cognoscitiva*

3. *magis intima*
magis perfecta
magis firma

- ***quo ad nos***

1. *magis nota*

2. *cum transmutatione corporali*

3. *magis sentiuntur*
magis acceptantur

Utrum delectatio differat a gaudio

ST I-IIae q. 31 a. 3

- *Gaudium est quaedam species delectationis*
- *Non semper de omnibus sit gaudium*
- *Secundum rationem*

Radość jako cel życia ludzkiego

*Ultimus finis hominis dici potest vel ipse Deus, qui est summum bonum simpliciter; vel **fruitio ipsius**, quae importat delectationem quandam in ultimo fine.*

/ST I-II q. 34 a.3 resp./